

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse 20/00010-39

Vår dato 06.03.2020

Fellesorganisasjonen (FO)

Mariboegate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

Hørings svar - forslag til endringer i utlendingsloven og -forskriften om omsorgsansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år i mottak mv.

fo.no

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for mer enn 30 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Justisdepartementets forslag har bakgrunn i Stortingets anmodningsvedtak nr. 938, 14. juni 2017, der Stortinget ber regjeringen fremme forslag om lovfesting av ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere. Departementet foreslår at omsorgsansvaret for enslige mindreårige mellom 15 og 18 år legges til utlendingsdirektoratet. I forslaget slås det også fast at dagens nivå på omsorgen barna får på mottak, er god nok og skal ikke forbedres.

FO støtter ikke Justis- og beredskapsdepartementets forslag. Vi har i flere år påpekt at tilbudet som i dag gis til denne gruppa er for dårlig. Dette er godt dokumentert i ulike rapporter. Vi er derfor overrasket over at departementet i sitt forslag ikke refererer eller henviser til denne kunnskapen, og at det ikke gjenspeiles i forslaget.

Ulike kunnskapsmiljøer har anbefalt at enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år må være under barnevernets omsorg. Alle barn i Norge har, ifølge norsk lov, rett på omsorg fra barnevernet når de ikke har foreldre eller foresatte som er i stand til å ivareta dem. Dette gjelder ikke enslige flyktninger mellom 15 og 18 år. De blir tilbudt mindre omsorg og dårligere oppfølging enn andre barn i Norge på samme alder. Dette er en diskriminerende praksis som regjeringen nå gjennom dette forslaget ønsker å lovfeste.

Hvorfor mener vi at dette forslaget er dårlig?

Det slås fast i høringsforslaget at felles for enslige mindreårige asylsøkere som flykter til Norge, er at de befinner seg i en sårbar og vanskelig situasjon. Det er vi enige i. Dette er barn som har flyktet fra krig, mange har mistet sine nære omsorgspersoner og de fleste har hatt en lang og utfordrende reise gjennom Europa. Mange sliter med store traumer som de trenger å få bearbeidet. Norske barn, bosatt i Norge i en tilsvarende situasjon, ville barnevernet gitt et tilpasset omsorgstilbud og ikke minst sikret rettigheter

som for eksempel ettervern. Forslaget slik det foreligger strider mot barnets beste og innebærer en diskriminerende praksis sammenlignet med andre barn i Norge. Det vil fortsatt være store forskjeller på omsorgstilbudet til enslige mindreårige i mottak og omsorgstilbudet til andre barn under offentlig omsorg i Norge.

UDI stiller som krav at et mottak skal være et forsvarlig omsorgstilbud med nødvendig oppfølging - behandling eller terapi skal ikke tilbys. Det er ikke krav til kompetanse hos ansatte utover at minst en ansatt skal ha barnefaglig utdanning på høyskolenivå. Det er heller ikke krav til eksternt tilsyn. Til sammenligning skal barnevernsinstitusjoner ha minimum 50% av ansatte med barneverns-/barnefaglig kompetanse på høyskolenivå, og barnevernsinstitusjoner er lovpålagt tilsyn.

Samtidig som det ikke stilles kompetansekrav til ansatte, skal mottaket utføre en del krevende oppgaver som kartlegging og identifisering av sårbarhet. I den forbindelse vises det i forslaget til rundskriv fra UDI med krav og retningslinjer. FO mener at mottak med bemanning som skissert over ikke er kvalifisert for å gjøre dette på «et forsvarlig nivå».

Vi reagerer på at departementet ikke følger opp ulike rapporter som kommer med konkrete anbefalinger på hva det er som må til i for å styrke mottakene. Det kommer for eksempel tydelig fram i FAFO rapporten fra 2018 «Et trygt sted å vente - Omsorgspraksiser på asylmottak for enslige mindreårige» av Silje Sønsterudbråten, Guri Tyldum og Magne Raundalen.

Det er også oppsiktsvekkende at regjeringen ikke viser vilje i lovendringsforslaget til å gjøre mer for disse barna, til tross for at både FNs Barnekomité, Menneskerettighetskomité og Torturkomitéen har kritisert Norge for dagens omsorgsnivå i behandlingen av enslige mindreårige asylsøkere. Videre har Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM) i en juridisk gjennomgang konkludert med at enslige mindreårige mellom 15 og 18 år er utsatt for usaklig forskjellsbehandling i strid med barnekonvensjonens bestemmelser.

Avslutning

FO mener at omsorgsansvaret for enslige mindreårige må overføres til barnevernet og omsorgstilbudet reguleres i Lov om barneverntjenester. På den måten vil man sikre at rettslige rammer er de samme som for andre barn i Norge og tilbudet vil være bedre tilpasset det enkelte barnets behov. Lov om barnevernstjenester og tilsvarende forskrifter har sin bakgrunn i en betydelig kunnskapsstatus om hvilke forhold som er av vesentlig betydning for barns oppvekstssituasjon.

FO anbefaler at lovforslaget trekkes.

Med vennlig hilsen

Sign

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

sign

Inger Karseth
Rådgiver